

Beleidsplan voor de periode DV 2018 t/m 2022
van de
Gereformeerde Gemeenten in Nederland

Plaatsbepaling en grondslag

De Gereformeerde Gemeenten in Nederland vormen een kerkformatie die overeenkomstig haar belijden een openbaring is van de ene heilige, algemene Christelijke Kerk. Dit belijden is in volkomen overeenstemming met de Apostolische geloofsbelijdenis, de geloofsbelijdenis van Nicéa en de geloofsbelijdenis van Athanásius, alsook met de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels.

In genoemde belijdenisgeschriften geeft de kerk uitdrukking aan wat zij gelooft op grond van de Bijbel, zijnde het onfeilbare en geïnspireerde Woord van God. Dit Woord Gods is volgens het besluit van de Nationale Synode, gehouden te Dordrecht in de jaren 1618 en 1619, getrouwelijk uit de oorspronkelijke talen in de Nederlandse taal overgezet. Aan deze Statenvertaling, met de daaraan ten grondslag liggende vertaaluitgangspunten, wenst zij onvoorwaardelijk vast te houden.

De formeel-juridische structuur van haar kerkelijk leven is door de Synode van 10 juni 2015 in een samenvattend document vastgelegd, kortweg aangeduid als het kerkelijk statuut. Dit statuut is gegrond op het geopenbaarde Woord van God en de Drie Formulieren van Enigheid. Volgens dit statuut worden de Gereformeerde Gemeenten in Nederland geregeerd door de Dordtse Kerkorde (Dordtse Kerkenordering, vastgesteld op 28 mei 1619 in de Nationale Synode van Dordrecht) en door de uitspraken van de meerdere vergaderingen. Een en ander met inachtneming van de nadere uitwerking hiervan in het statuut.

Aard en betekenis van beleidsplan

Het beleidsplan omschrijft de voorgenomen werkzaamheden die D.V. in de periode 2018 t/m 2022 zullen worden verricht, alsmede de wijze waarop deze werkzaamheden zullen worden uitgevoerd. De aard van deze werkzaamheden is voor het overgrote deel gelijk aan de aard van de werkzaamheden die vóór deze periode zijn verricht omdat zij een doorgaand karakter hebben. Wel kunnen bepaalde onderdelen van de werkzaamheden door de tijdsomstandigheden meer of minder nadruk krijgen. Omdat het beleidsplan een beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden van alle plaatselijke gemeenten voor een periode van vijf jaar bevat, kunnen slechts de hoofdlijnen van deze werkzaamheden en van de wijze waarop zij worden uitgevoerd worden weergegeven.

Voor het vaststellen van de betekenis van het beleidsplan in de praktijk zijn twee aspecten van belang. In de eerste plaats geldt de zelfstandigheid van de plaatselijke gemeenten als uitgangspunt binnen de Dordtse Kerkorde en het daarop gegronde gereformeerde kerkrecht. Dit houdt in dat het onderhavige beleidsplan niet het karakter heeft van een dictaat van hogerhand dat door de plaatselijke gemeenten omwille van de hiërarchische verhoudingen dient te worden opgevolgd. Anderzijds zullen alle plaatselijke gemeenten zich op grond van de door hen onderschreven grondslag die hierboven is weergegeven, gehouden weten om hun handelen en nalaten in overeenstemming te doen zijn met deze grondslag. Dit betekent dat de op hoofdlijnen geschetste beleidslijnen in dit beleidsplan de plaatselijke gemeenten niet langs hiërarchische weg, maar wel langs morele weg binden, aangezien deze beleidslijnen erop zijn gericht om te bevorderen dat de gemeenten hun taak overeenkomstig deze grondslag uitoefenen en dat al hetgeen in dat verband wordt verricht eerlijk en met orde geschiedt.

Werkzaamheden als kerk

De Gereformeerde Gemeenten in Nederland rekenen in ieder geval tot de werkzaamheden waartoe zij (ook in de periode 2018 t/m 2022) als kerk geroepen zijn:

- de prediking van het Heilig Evangelie gegrond op Gods onfeilbaar Woord in openbare kerkdiensten op alle zondagen en christelijke feestdagen, alsmede op bid- en dankdagen, bijzondere herdenkingsdagen en andere passende gelegenheden;
- de regelmatige bediening van de sacramenten (de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal) in openbare kerkdiensten;
- het geven van catechetisch onderwijs aan de jeugd van de gemeente;
- het opleiden van studenten voor het ambt van predikant;
- het bezoeken en bijstaan van zieke en bejaarde leden en van andere leden in moeilijke omstandigheden;
- het verschaffen van hulp aan leden bij financiële moeilijkheden in hun privé- of gezinsleven (levensonderhoud) door middel van diaconale bijstand;
- het bevorderen van het totstandkomen van voorzieningen en hulpverlening voor leden die deze voorzieningen (bijvoorbeeld voor gehandicapten en bejaarden) of hulpverlening (bijvoorbeeld op psychosociaal terrein) behoeven;
- het onder omstandigheden bijdragen in maatschappelijke en sociale noden door de diaconie;
- het ondersteunen van verantwoorde zending;
- het, indien mogelijk, stichten van gemeenten;
- het, indien nodig, (ver)bouwen van kerkgebouwen, dan wel andere gebouwen ten dienste van de kerkelijke gemeenten.

Inrichting van bestuur

De wijze waarop het bestuur van de plaatselijke gemeenten wordt ingericht en de wijze waarop de vertegenwoordigers van plaatselijke gemeenten in meerdere vergaderingen (classicale en synodale vergaderingen) bijeenkomen is geregeld in de hierboven vermelde Dordtse Kerkorde.

Waar enigszins mogelijk, is het beleid inzake de samenstelling van de kerkenraad erop gericht om te voorkomen dat de kerkenraad voor meer dan een bijkomstig deel bestaat uit familieleden. Kan niet worden vermeden dat een meer dan bijkomstig deel van de kerkenraad uit familieleden bestaat, dan worden adequate maatregelen getroffen om een verantwoord bestuur van de betreffende gemeente, daaronder begrepen het beheer en de besteding van de financiële middelen, te waarborgen. Deze maatregelen kunnen onder andere betrekking hebben op de verdeling van de taken binnen de kerkenraad en op het onderlinge toezicht op het beheer en de besteding van de financiële middelen. Daarnaast krijgen kerkenraden die bestaan uit minder dan drie personen ondersteuning van de classique deputaten die gemeenten met een onvolledige kerkenraad bijstaan.

Met betrekking tot het verstrekken van vergoedingen aan kerkenraadsleden geldt als uitgangspunt dat wel een vergoeding wordt verstrekt voor gemaakte onkosten, maar niet voor het verrichten van bestuurlijke of niet-bestuurlijke werkzaamheden. In bijzondere gevallen kan de kerkenraad besluiten om af te wijken van dit uitgangspunt door – naast een vergoeding voor gemaakte onkosten –:

- aan kerkenraadsleden die (mede) het beleid bepalen voor hun bestuurlijke werkzaamheden een niet-bovenmatig vacatiegeld toe te kennen;
- aan kerkenraadsleden die (ook) niet-bestuurlijke werkzaamheden verrichten voor deze werkzaamheden een bij de aard en de omvang van deze werkzaamheden passende vergoeding toe te kennen. Dit laatste geldt uiteraard alleen voor zover deze niet-bestuurlijke werkzaamheden onderdeel zijn van de uitoefening van de kerkelijke taak.

Aan predikanten wordt voor hun niet-bestuurlijke werkzaamheden binnen de gemeente waarvan zij predikant zijn een passend traktement en eventueel vrije bewoning van de pastorie verstrekt. Daarnaast

wordt hen een vergoeding verstrekt voor de door hen in dat kader gemaakte onkosten. Aan kandidaten en studenten die worden opgeleid voor het ambt van predikant wordt voor hun niet-bestuurlijke werkzaamheden binnen de plaatselijke gemeenten een passende vergoeding verstrekt.

Verkrijging en beheer van middelen

Teneinde hun werkzaamheden als kerk te kunnen verrichten zullen de plaatselijke gemeenten tijdens de kerkdiensten afzonderlijke collecten houden voor niet-diaconale en voor diaconale doeleinden en aan hun leden gelegenheid geven om ook op andere wijze gelden voor deze doeleinden te bestemmen via giften en legaten.

Bij het beheer en de besteding van de verkregen middelen zal een strikt onderscheid worden gemaakt tussen gelden die zijn verkregen voor niet-diaconale doeleinden en gelden die zijn verkregen voor diaconale doeleinden. Beide categorieën middelen worden op afzonderlijke bankrekeningen ondergebracht, waarbij vanaf de niet-diaconale rekening(en) slechts gelden mogen worden besteed ten behoeve van niet-diaconale doeleinden en waarbij vanaf diaconale rekeningen slechts gelden mogen worden besteed ten behoeve van diaconale doeleinden.

De gelden die zijn bestemd voor niet-diaconale doeleinden worden beheerd en geadministreerd door de penningmeester van de kerk. De gelden die zijn bestemd voor diaconale doeleinden worden beheerd en geadministreerd door de penningmeester van de diaconie.

Bij het beheer van niet-diaconale en diaconale middelen wordt zuinigheid en voorzichtigheid betracht. Zuinig beheer houdt in dat de kosten van beheer worden beperkt tot noodzakelijke uitgaven. Voorzichtig beheer houdt in dat de middelen die niet direct worden uitgegeven voor de doeleinden waarvoor zij zijn bestemd op risicomijdende wijze worden belegd, dat wil zeggen niet in beleggingen met meer dan geringe risico's en niet bij instellingen met een onvoldoende financiële soliditeit.

Bij het beheer van niet-diaconale en diaconale middelen wordt er voorts naar gestreefd om – indien mogelijk – reserves te vormen of aan te vullen teneinde middelen ter beschikking te hebben voor verwachte en/of onverwachte toekomstige uitgaven. Reservevorming voor niet-diaconale uitgaven is met name wenselijk als in de toekomst uitgaven voor aankoop, nieuwbouw, verbouwing of onderhoud van een kerkgebouw, pastorie, kosterswoning of overige aanverwante gebouwen zijn te verwachten. Reservevorming voor diaconale uitgaven is in het algemeen van groot belang omdat tot de gemeenten veel leden behoren die gemoedsbezwaren tegen verzekeringen hebben, welke leden met diaconale bijstand plegen te worden ondersteund als zij als gevolg van deze gemoedsbezwaren in hun privé- of gezinsleven in financiële moeilijkheden komen. Het voorgaande doet niet af aan het uitgangspunt dat de omvang van de reserves niet groter dient te zijn dan het bedrag dat redelijkerwijs noodzakelijk kan worden geoordeeld om verwachte en/of onverwachte toekomstige uitgaven te dekken.

Besteding van middelen ten behoeve van niet-diaconale doeleinden

De financiële middelen die zijn verkregen voor niet-diaconale doeleinden worden uitsluitend aangewend voor de bekostiging van niet-diaconale kerkelijke taken, in het bijzonder de prediking van het Heilig Evangelie, de bediening van de sacramenten, het geven van catechetisch onderwijs aan de jeugd en het opleiden van studenten voor het ambt van predikant. Over de aanwending van deze middelen wordt beslist door de kerkenraad. Worden deze middelen aangewend voor de aankoop van onroerende zaken en/of nieuwbouw en/of ingrijpende verbouwingen, dan is het beleid erop gericht om vooraf de ledenvergadering van de betreffende gemeente te raadplegen.

De belangrijkste uitgaven voor niet-diaconale doeleinden zullen in het algemeen betreffen:

- aankoop, nieuwbouw, verbouwing, onderhoud, inrichting, verwarming, verlichting en overige lasten van kerkgebouw, pastorie, kosterswoning en overige aanverwante gebouwen;
- rente en aflossing van leningen voor de aankoop, nieuwbouw, verbouwing en/of onderhoud van kerkgebouw, pastorie, kosterswoning en overige aanverwante gebouwen;
- traktement en onkostenvergoeding van de (eigen) predikant, dan wel uitgaven voor predikbeurten van predikanten van andere gemeenten en uitgaven voor de spreekbeurten van kandidaten en studenten;
- uitgave van een eigen kerkblad;
- beschikbaar stellen van kerkteléfonoon;
- kosten van algemeen beheer.

Besteding van middelen ten behoeve van diaconale doeleinden

De financiële middelen die zijn verkregen voor diaconale doeleinden worden uitsluitend aangewend voor de bekostiging van diaconale kerkelijke taken, in het bijzonder het verschaffen van hulp aan leden bij financiële moeilijkheden in hun privé- en gezinsleven en het onder omstandigheden bijdragen in maatschappelijke en sociale noden. Over de aanwending van deze middelen wordt beslist door de diaconen, die daarover verantwoording afleggen aan de kerkenraad. Bij de besteding van middelen ten behoeve van diaconale doeleinden wordt discretie betracht teneinde de persoonlijke levenssfeer van de betreffende leden te beschermen.

Toezicht op verkrijging, beheer en besteding van middelen

Om te bevorderen dat de gemeenten hun taak overeenkomstig de hiervoor omschreven grondslag uitoefenen en dat al hetgeen dat in verband daarmee wordt verricht eerlijk en met orde geschiedt, wordt er toezicht uitgeoefend op de verkrijging, het beheer en de besteding van de middelen die zijn verkregen voor niet-diaconale en voor diaconale doeleinden.

Met betrekking tot de niet-diaconale middelen houdt dit toezicht in:

- na afloop van elk kwartaal legt de penningmeester van de kerk verantwoording af aan de kerkenraad van de verkrijging, het beheer en de besteding van de niet-diaconale middelen in dat kwartaal;
- na afloop van elk jaar legt de kerkenraad verantwoording af aan de ledenvergadering van de verkrijging, het beheer en de besteding van de niet-diaconale middelen in dat jaar door middel van het uitbrengen van een financieel jaarverslag aan de ledenvergadering. Voorafgaand aan de ledenvergadering wordt aan een commissie uit de leden, welke regelmatig van samenstelling wijzigt, gelegenheid gegeven om de administratie van de niet-diaconale middelen en de daarbij behorende bescheiden te controleren. Van haar bevindingen brengt de commissie schriftelijk verslag uit. De inhoud van dit verslag wordt meegedeeld aan de ledenvergadering;
- in geval van kerkvisitatie (een door de classis benoemde commissie die periodiek een onderzoek instelt naar de toestand van elke plaatselijke gemeente binnen die classis) legt de kerkenraad verantwoording af aan de visitatiecommissie van de verkrijging, het beheer en de besteding van de niet-diaconale middelen in de afgelopen periode. Het beleid is erop gericht om ten minste eenmaal in de vijf jaren kerkvisitatie te verrichten in elke plaatselijke gemeente. De kerkvisitatie zal worden gehouden overeenkomstig een daartoe opgesteld visitatiereglement;
- jaarlijks wordt een verkort financieel verslag gepubliceerd op het internet conform de eisen die daarvoor gelden vanuit de ANBI-regelgeving.

Met betrekking tot de diaconale middelen houdt dit toezicht in:

- na afloop van elk kwartaal leggen de diakenen verantwoording af aan de kerkenraad van de verkrijging, het beheer en de besteding van de diaconale middelen in dat kwartaal. De kerkenraad controleert ten minste eenmaal per jaar de administratie van de diaconale middelen en de daarbij behorende bescheiden;
- na afloop van elk jaar legt de kerkenraad verantwoording af aan de ledenvergadering van de verkrijging, het beheer en de besteding van de diaconale middelen in dat jaar door middel van het uitbrengen van een beknopt financieel jaarverslag aan de ledenvergadering.;
- in geval van kerkvisitatie legt de kerkenraad verantwoording af aan de visitatiecommissie van de verkrijging, het beheer en de besteding van de diaconale middelen in de afgelopen periode. Het beleid is erop gericht om ten minste eenmaal in de vijf jaren kerkvisitatie te verrichten in elke plaatselijke gemeente. De kerkvisitatie zal worden gehouden overeenkomstig een daartoe opgesteld visitatiereglement;
- jaarlijks wordt een verkort financieel verslag gepubliceerd op het internet conform de eisen die daarvoor gelden vanuit de ANBI-regelgeving.

Opheffing van gemeenten

In geval van opheffing van een plaatselijke gemeente is het beleid erop gericht om het vermogen van deze gemeente dat resteert na voldoening van de op haar rustende verplichtingen te doen toekomen aan hetzij een of meer van haar zustergemeenten behorende tot het kerkverband van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland, hetzij een of meer instellingen waarvan het bestuur direct of indirect wordt benoemd door de gemeenten behorende tot het kerkverband van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland, in synodale vergadering bijeen, mits deze instellingen door de bevoegde inspecteur der belastingen zijn aangemerkt als instelling in de zin van art. 6.33, eerste lid, onderdeel b, Wet inkomstenbelasting 2001.

Deputaatschappen

In de afgelopen jaren is door de gemeenten behorende tot het kerkverband van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland, in synodale vergadering bijeen, een aantal deputaatschappen ingesteld teneinde tussen de kerkelijke vergaderingen de noodzakelijk geachte werkzaamheden op het voor elk deputaatschap aangewezen terrein te kunnen verrichten. Op het moment van het vaststellen van dit beleidsplan bestaan de volgende deputaatschappen of zijn deze in oprichting:

- Deputaatschap Algemene kerkelijke zaken;
- Deputaatschap Theologische School (in oprichting);
- Deputaatschap Emerituskas (in oprichting);
- Deputaatschap tot uitvoering van bepaalde zaken in classes ex art. 49 DKO;
- Deputaatschap Kerk & Overheid;
- Deputaatschap Kerkelijke Dienstverlening;
- Deputaatschap Financiële Dienstverlening (in oprichting);
- Deputaatschap 'De Wachter Sions' (in oprichting);
- Deputaatschap buitenlandse kerken;
- Deputaatschap Hulp bij Bijzondere Noden;
- Deputaatschap Huwelijksvraagstukken;
- Deputaatschap Psychosociale Hulp;
- Deputaatschap Moderne Media;
- Deputaatschap Bejaardenoorden.

De bestaande deputaatschappen leggen jaarlijks aan de synode verantwoording af van hun werkzaamheden in het verstreken tijdvak en van het beheer en de besteding in het verstreken tijdvak van eventuele middelen die zij van deze gemeenten ten behoeve van hun werkzaamheden hebben ontvangen.

De bestaande deputaatschappen worden in stand gehouden zolang de synode dit noodzakelijk oordeelt. Nieuwe deputaatschappen zullen worden ingesteld indien een synode dit noodzakelijk oordeelt.

Overige beleidspunten

De Gereformeerde Gemeenten in Nederland achten de opleiding tot het ambt van predikant van groot belang. Deze opleiding vindt plaats binnen de Stichting de Theologische School van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland, welke stichting verantwoording aflegt aan de synode. Naar verwachting zal nog in de loop van 2017 de formeel-juridische omzetting van de stichting in een ‘Deputaatschap Theologische School’ zijn beslag krijgen.

De Gereformeerde Gemeenten in Nederland achten het een plicht de verzorging van emerituspredikanten en hun eventuele nabestaanden voor hun rekening te nemen. Dit wordt uitgevoerd door de Stichting Emerituskas van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland, welke stichting verantwoording aflegt aan de synode. Naar verwachting zal nog in de loop van 2017 de formeel-juridische omzetting van de stichting in een ‘Deputaatschap Emerituskas’ zijn beslag krijgen.

Het ondersteunen van de verspreiding van de zuivere waarheid wordt mede verricht door de Stichting tot bevordering en instandhouding van de zuivere waarheid uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland. Deze stichting legt verantwoording af aan de synode van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland. Naar verwachting zal nog in de loop van 2017 de formeel-juridische omzetting van de stichting in een ‘Deputaatschap Financiële Dienstverlening’ zijn beslag krijgen.

De Gereformeerde Gemeenten in Nederland achten het van groot belang dat de band binnen de gemeenten wordt bevorderd door het uitgeven van een weekblad waarin artikelen met een meditatief, bezinnend en informatief karakter worden opgenomen. Hiertoe wordt het werk van de stichting De Wachter Sions ondersteund, welke stichting verantwoording aflegt aan de synode. Naar verwachting zal nog in de loop van 2017 de formeel-juridische omzetting van de stichting in een ‘Deputaatschap De Wachter Sions’ zijn beslag krijgen.

De Gereformeerde Gemeenten in Nederland achten het van groot belang om de bestaande banden met de Reformed Congregations in North America in stand te houden. Indien noodzakelijk, zullen zij deze gemeenten bijstaan voor zover daartoe de mogelijkheden aanwezig zijn.

De Gereformeerde Gemeenten in Nederland achten het werk van de zending van groot belang. Zij ondersteunen daartoe het werk van de Nederlandse Stichting Mbuma-zending die het geestelijke en medische zendingswerk, uitgaande van de Free Presbyterian Church of Scotland, ondersteunt.

De Gereformeerde Gemeenten in Nederland achten het van groot belang dat de Statenvertaling als getrouwe overzetting van de Heilige Schrift uit de oorspronkelijke talen beschikbaar blijft. Zij ondersteunen daartoe het werk van de Gereformeerde Bijbelstichting te Leerdam.

De Gereformeerde Gemeenten in Nederland achten het van groot belang dat er – waar mogelijk – basisen voortgezet onderwijs beschikbaar is waar de hierboven weergegeven grondslag wordt onderschreven. Om die reden wordt het oprichten en instandhouden van dergelijke scholen alsmede van organisaties die dienstbaar zijn aan deze scholen, in het bijzonder de Vereniging tot Bevordering van Schoolonderwijs op Gereformeerde Grondslag (VBSO) en het Ds. G.H. Kerstencentrum, ondersteund. Beide organisaties leggen verantwoording af aan de synode. Op plaatsen waar het niet mogelijk of niet noodzakelijk is om dergelijke scholen op te richten of in stand te houden wordt de oprichting en instandhouding bevorderd van scholen die als grondslag hebben het onfeilbare Woord van God en de daarop gegronde

Drie Formulieren van Enigheid en die de Statenvertaling handhaven als getrouwe overzetting van de Heilige Schrift uit de oorspronkelijke talen.

Tevens achten de Gereformeerde Gemeenten in Nederland het haar verantwoordelijkheid het onderwijs aan de kinderen van verwante gemeenten in het buitenland te ondersteunen. Hiertoe wordt het werk van de Stichting Financiële Steun Onderwijs in Canada en Noord-Amerika ondersteund. Deze stichting legt verantwoording af aan de synode. Naar verwachting zal nog in de loop van 2017 de formeel-juridische omzetting van de stichting in een deputaatschap worden gerealiseerd. Daarbij zullen de activiteiten van de aldus om te zetten stichting worden toegevoegd aan het ‘Deputaatschap Financiële Dienstverlening’.

De Gereformeerde Gemeenten in Nederland achten de verzorging en begeleiding van verstandelijk gehandicapten binnen de sfeer van de eigen identiteit van groot belang. Daartoe wordt het de werk van de Stichting tot Verzorging van Verstandelijk Gehandicapten “De Schutse”, de Stichting Fondsenwerving “De Schutse” en de Stichting Vermogensbeheer “De Schutse” ondersteund. Deze stichtingen rapporteren over de ontwikkelingen aan de synode.

De Gereformeerde Gemeenten in Nederland achten het van groot belang dat ouderen in de levensavond in eigen sfeer kunnen wonen en verzorgd worden. Daartoe wordt het werk van de Stichting Bejaardenoorden en Verzorgingshuizen “Huize Winterdijk” en de Steunstichting “Vrienden van Winterdijk” ondersteund. Deze stichtingen rapporteren over de ontwikkelingen aan de synode.

De Gereformeerde Gemeenten in Nederland onderkennen het belang van de oprichting en instandhouding van instellingen met een reformatorische identiteit die zich bezighouden met hulpverlening bij lichamelijke, psychische, relationele en sociale noden. Waar nodig en mogelijk, ondersteunen zij het werk van dergelijke instellingen.

Aldus vastgesteld tijdens de Synode te Barneveld, 14 juni 2017